

Bruselj, 17. oktober 2022
(OR. en)

13674/22

AVIATION 252

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Prejemnik:	Generalni sekretariat Sveta
Št. dok. Kom.:	COM(2022) 529 final
Zadeva:	POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU Evropski letalski varnostni program

---

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2022) 529 final.

Priloga: COM(2022) 529 final

Bruselj, 17.10.2022
COM(2022) 529 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Evropski letalski varnostni program

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU – EVROPSKI LETALSKI VARNOSTNI PROGRAM

1. SPOROČILO KOMISIJE IZ LETA 2011 IN DRUGA IZDAJA DOKUMENTA O EVROPSKEM LETALSKEM VARNOSTNEM PROGRAMU

V sporočilu Komisije z naslovom Vzpostavitev sistema upravljanja letalske varnosti za Evropo¹, ki je bilo objavljeno leta 2011, so opisani varnostni izzivi, s katerimi se spopadajo Unija in njene države članice, ter je podana ugotovitev, da je treba oblikovati bolj proaktiven in na dokazih temelječ pristop. Poleg tega je v sporočilu podrobno opisanih več praktičnih ukrepov za reševanje teh izzivov. Sporočilo Komisije je bil priložen dokument, v katerem je opisan evropski letalski varnostni program².

Več navedenih ukrepov se je takrat že izvajalo, zlasti s sprejetjem Uredbe (EU) št. 376/2014 o poročanju, analizi in spremljanju dogodkov v civilnem letalstvu³, razvojem varnostne analize na ravni EU, vzpostavitvijo klasifikacije ocenjevanja tveganja, obsežno uporabo regulativnega odbora EASA in svetovalnih organov EASA kot glavnih forumov za omogočanje razprav z državami članicami o ukrepih, ki jih je treba sprejeti, letno objavo posodobitev evropskega načrta za varnost v letalstvu, razvojem kazalnikov varnostne uspešnosti ter večjim sodelovanjem s sosedi Unije pri opredelitvi varnostnih vprašanj. Prav tako je bilo priporočeno, da Komisija evropski letalski varnostni program redno posodablja, ko v EU pride do sprememb na področju upravljanja varnosti v letalstvu.

Prva revizija – tj. druga izdaja⁴ – evropskega letalskega varnostnega programa je bila izvedena leta 2015. Zajela je celovit sklop predpisov na ravni Unije, skupaj z dejavnostmi in postopki, ki se uporabljajo za skupno upravljanje varnosti v civilnem letalstvu na evropski ravni. Ni šlo za načrt dejavnosti, temveč za vzpostavitev programa na ravni EU, ki bi bil enakovreden državnemu varnostnemu programu, kakor se zahteva v Prilogi 19 ICAO k Čikaški konvenciji. Njegova prednost je bila, da je zagotovil jasno strukturo za pojasnitev evropskih varnostnih politik in njihovih ciljev ter konceptov upravljanja varnostnih tveganj, zagotavljanja varnosti in spodbujanja varnosti.

Z Uredbo (EU) 2018/1139⁵ je na podlagi poglavja II, zlasti člena 5, evropski letalski varnostni program pridobil pravni status dokumenta, v katerem je opisano delovanje evropskega

-
- 1 Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu, Vzpostavitev sistema upravljanja letalske varnosti za Evropo (COM(2011) 670 final).
  - 2 Evropski letalski varnostni program (SEC(2011) 1261 final).
  - 3 Uredba (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o poročanju, analizi in spremljanju dogodkov v civilnem letalstvu, spremembi Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2003/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta in uredb Komisije (ES) št. 1321/2007 in (ES) št. 1330/2007 (Besedilo velja za EGP) (UL L 122, 24.4.2014, str. 18).
  - 4 Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o evropskem letalskem varnostnem programu (COM(2015) 599 final).
  - 5 Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv

sistema za varnost v letalstvu ter ki vsebuje pravila, dejavnosti in postopke, ki se uporabljajo za upravljanje varnosti v civilnem letalstvu v Uniji.

Zato bo ta druga revizija– tj. tretja izdaja – evropskega letalskega varnostnega programa imela enako strukturo kot druga izdaja, ki je usklajena z obliko in strukturo okvira državnega varnostnega programa, kot je podrobno naveden v Prilogi 19 k Čikaški konvenciji.

2. TRETJA IZDAJA DOKUMENTA O EVROPSKEM LETALSKEM VARNOSTNEM PROGRAMU

V dokumentu o evropskem letalskem varnostnem programu je pojasnjeno, kako se varnost upravlja v EU in njenih državah članicah, med drugim z zakonodajo Unije ter drugimi politikami, praksami in ukrepi.

Je popis trenutnega stanja vseh pravil in postopkov, ki na integriran način prispevajo k preprečevanju nesreč in varnosti letalskih dejavnosti v Uniji.

Dokument o evropskem letalskem varnostnem programu ne nadomešča dokumentov o državnih varnostnih programih držav članic, temveč jih dopolnjuje. Številna pravila in dejavnosti, ki so povezani z varnostjo v letalstvu, se sprejemajo in usklajujejo na ravni EU, zato bi se morale države članice v svojem dokumentu o državnem varnostnem programu sklicevati na dokument o evropskem letalskem varnostnem programu, da bi lahko celovito pojasnile, kako se varnost v letalstvu upravlja na njihovem nacionalnem ozemlju, kot se od njih zahteva v skladu s Čikaško konvencijo. Ker je EU sprejela predpise na številnih področjih varnosti v letalstvu in uvedla evropski postopek upravljanja varnostnih tveganj, države članice ne morejo opisati, kako se na njihovem ozemlju upravlja varnost, ne da bi v ta opis vključile razsežnost EU.

Poleg tega so države na nekaterih področjih, ki jih zajema Čikaška konvencija, svoje pristojnosti prenesle na Unijo. V dokumentu o evropskem letalskem varnostnem programu je pojasnjeno, kako EU obravnava mednarodne obveznosti, ki izhajajo iz tega prenosa odgovornosti.

Z opisom procesov, ki se uporabljajo za skupno upravljanje varnosti na evropski ravni, zlasti pa, kako Evropska komisija, države članice in EASA sodelujejo, da se prepoznajo nevarnosti in varnostne pomanjkljivosti, in sprejemajo ukrepe za ublažitev s tem povezanih varnostnih tveganj, je v dokumentu o evropskem letalskem varnostnem programu opisano, kako so različne odgovornosti za varnost porazdeljene znotraj EU ter kako lahko EU kot celota doseže in ohranja zadovoljivo varnostno uspešnost. Poleg tega vsem deležnikom, ki jih zanima varnost, zagotavlja preglednost v zvezi z vlogami in odgovornostmi, porazdelitvijo pristojnosti, politikami in postopki, ki so trenutno vzpostavljeni v sistemu Evropske unije.

Dokument o evropskem letalskem varnostnem programu vključuje naslednje:

2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (Besedilo velja za EGP) UL L 212, 22.8.2018, str. 1.

- prvi del dokumenta je namenjen evropskim varnostnim politikam, ciljem in sredstvom. Zlasti vključuje opis evropskega letalskega zakonodajnega okvira ter pojasnitev porazdelitve pristojnosti med državami članicami in različnimi akterji na ravni EU. Poleg tega so v njem opisani obstoječi mehanizmi za izvrševanje zakonodaje EU.
- Drugi del je osredotočen na upravljanje varnostnih tveganj v EU. V njem so opisane obstoječe zahteve za upravljanje varnosti, ki veljajo za industrijo in države članice, prav tako je pojasnjeno, kako se v EU varnostna tveganja kolektivno ocenjujejo in blažijo.
- V tretjem delu je obravnavana evropska razsežnost zagotavljanja varnosti, zlasti je podrobno opisano, kako se varnostni nadzor izvaja v EU in njenih državah članicah.
- V četrtem delu so podrobno opisane evropske dejavnosti na področju spodbujanja varnosti, vključno z usposabljanjem in mednarodnim sodelovanjem.

3. VPLIV UREDBE (EU) 2018/1139 O EVROPSKEM LETALSKEM VARNOSTNEM PROGRAMU

Od objave prvih dveh izdaj dokumenta o evropskem letalskem varnostnem programu leta 2011 in leta 2015 je v EU prišlo do več zakonodajnih sprememb, zlasti pa je začela veljati nova okvirna Uredba (EU) 2018/1139. Njen vpliv je ključen, saj predvideva, da je za stalno izboljševanje varnosti v civilnem letalstvu v Uniji, predvidevanje novih varnostnih tveganj in čim boljše uporabo omejenih tehničnih sredstev bistvenega pomena uporaba načel dobrega upravljanja varnosti. V Uredbi je ugotovljeno, da je zato treba vzpostaviti skupni okvir za načrtovanje in izvajanje ukrepov za izboljšanje varnosti. Določa, da bi bilo treba v ta namen na ravni Unije izdelati evropski načrt za varnost v letalstvu in evropski letalski varnostni program. Na njegovi podlagi bi morala vsaka država članica izdelati tudi državni varnostni program v skladu z zahtevami iz Priloge 19 k Čikaški konvenciji. Navedenemu programu bi moral biti priložen načrt z opisom ukrepov, ki naj bi jih država članica sprejela za zmanjšanje ugotovljenih varnostnih tveganj.

V poglavju II Uredbe (EU) 2018/1139 je bil določen pravni okvir EU za upravljanje varnosti v letalstvu, pri čemer so bili štirje členi namenjeni evropskemu letalskemu varnostnemu programu, evropskemu načrtu za varnost v letalstvu, državnemu varnostnemu programu in državnemu načrtu za varnost v letalstvu. Zdaj so ti štirje koncepti priznani v skladu s pravom Unije.

Člen 5 o evropskem letalskem varnostnem programu določa, da Komisija po posvetovanju z Agencijo Evropske unije za varnost v letalstvu in državami članicami sprejme, objavi in po potrebi posodobi dokument, ki opisuje delovanje evropskega sistema za varnost v letalstvu ter vsebuje pravila, dejavnosti in postopke, ki se uporabljajo za upravljanje varnosti v civilnem letalstvu v Uniji v skladu s to uredbo (v nadaljnjem besedilu: evropski letalski varnostni program). Evropski letalski varnostni program vsebuje vsaj elemente, povezane z odgovornostmi za upravljanje varnosti na državni ravni, opisanimi v mednarodnih standardih in priporočenih praksah. Evropski letalski varnostni program opisuje tudi postopek za pripravo, sprejetje, posodobitev in izvajanje evropskega načrta za varnost v letalstvu iz člena 6, ki dopolnjuje program.

Člen 6 o evropskem načrtu za varnost v letalstvu določa, da Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu v tesnem sodelovanju z državami članicami in ustreznimi deležniki pripravi, sprejme, objavi in nato vsaj enkrat letno posodobi evropski načrt za varnost v letalstvu. Na podlagi ocene ustreznih varnostnih informacij evropski načrt za varnost v letalstvu opredeljuje glavna varnostna tveganja, ki vplivajo na evropski sistem za varnost v letalstvu, in določa potrebne ukrepe za zmanjšanje teh tveganj. Postopek za pripravo in sprejetje evropskega načrta za varnost v letalstvu se je ves čas prilagajal, da bi se vanj vključila spoznanja, pridobljena po prvih izvedbenih ciklih. Je bistven element sistema upravljanja varnosti na ravni EU. V skladu s členom 5(2) Uredbe (EU) 2018/1139 je v evropskem letalskem varnostnem programu opisan postopek za pripravo, sprejetje, posodobitev in izvajanje evropskega načrta za varnost v letalstvu.

Poleg spremenjenega pravnega okvira se je upravljanje varnosti razvilo na drugih področjih. Tak primer je razvoj dejavnosti, ki jih EASA izvaja v okviru inšpekcijskih pregledov standardiziranja, zlasti v zvezi z razvojem pristojnosti na tradicionalnih področjih, kot so upravljanje zračnega prometa/navigacijske službe zračnega prometa (ATM/ANS), ali nova področja, uvedena na podlagi Uredbe (EU) 2018/1139, kot so brezpilotno letalstvo, okolje, zemeljska oskrba ter povezava med varnostjo in varovanjem v letalstvu, s posebnim poudarkom na kibernetiki varnosti.

Da bi bilo upravljanje varnosti še naprej učinkovito pri preprečevanju nesreč in blažitvi tveganj, ga je treba nenehno prilagajati spremembam v letalskem sistemu, tehnološkemu razvoju, novim poslovnim modelom in pojavitvi novih varnostnih tveganj. Dokument o evropskem letalskem varnostnem programu je zato treba redno posodabljeti, da bi odražal te spremembe. Člen 5(1) Uredbe (EU) 2018/1139 določa, da se dokument po potrebi posodobi.

Tretja izdaja dokumenta o evropskem letalskem varnostnem programu, v kateri so upoštewane navedene spremembe in v kateri je opisano, kako se letalska varnost trenutno upravlja v Evropski uniji in njenih državah članicah, je vključena v prilogo k temu poročilu.